

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quid vox Halleluia significet. Audiui quasi vocem turbarum multarum in
cælo dicentium, Halleluia. Sectio II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

cenam magnam Dei, ut mādūcētis carnes Regum, & carnes tribunorum, & carnes fortium, & carnes equorum, & sedentium in ipsis, & carnes omnium liberorum, & seruatorum, & pu-
 fillorum, & magnorum. Metaphoricè exprimitur magnitudo victoria, quam Chri-
 stus de Antichristo, eiusque sectatoribus comparabit. Quemadmodum enim
 commisso aliquo magno praelio, portaque victoria solent ad occisorum castra
 vultures, alieque aues carniuoræ aduolare, cadaueribusque saturari: ita modò
 victis, prostratisque omnibus Christi hostibus quasi ad eorum cadauera sub ea-
 dem metaphora omnes volucres conuocantur. Aut certè ita, vt verba sonant,
 accipiendum est, (vt plerique sentiunt) magnam scilicet futuram sectatorū
 Antichristi stragem, Deo nimirum ignibus, & fulgurū multitudine è cælo pugnan-
 te, ad quorum cadauera deuoranda volucres vndique aduolare debeant. Hac
 enim similitudine in sacris literis qualibet magna strages, & cædes significari
 solet, veluti Hieremiæ septimo. *Et erit morticinium populi huius in cibos volucris cæ-
 li, & bestis terræ: & non erit, qui abigat.* Et Ezech. 39. *Dic omni volucri, & vniuersis ani-
 bus, cunctisque bestis agri: Conuenite, properate, cōcurrite vndique ad vltimam meam, quam
 ego immolo vobis, vltimam grandem super montes Israel: vt comedatis carnem, & bibatis
 sanguinem. Carnes fortium comedetis, & sanguinem principum terræ bibetis.* Quoniā ve-
 rō omnes Principes, Reges, ac Dynasta Antichristi partibus adherent: idcir-
 co fit mentio Regum, tribunorum, & fortium. Et quoniam etiam hæc victoria
 erit clarissima, Antichristique euersio per Christum toto orbe notissima: idcir-
 co Angelus, qui hanc victoriam denuntiat, in sole quasi in loco perspicuo & ce-
 leberrimo stare describitur, magnaque voce conclamare.

Magna stra-
 ges in Scri-
 ptura qua si-
 militudine
 explicetur.
 Hier. 7 31.
 Ezech. 39. 17.

Postremò, Exitus praelij describitur verbis consequentibus. *Vidi, inquit, bestiam,*
 hoc est, Antichristum, & Reges terræ, & exercitus eorum congregatos ad faciendum pra-
 elium cum illo, qui sedebat in equo, id est, cum Christo, & cum exercitu eius, id est, cum
 omnibus fidelibus. *Et apprehensa est bestia, & cum ea pseudopropheta, hoc est, insignis
 ille prædicator Antichristi præcursor, de quo sæpe diximus. Qui fecit signa coram
 ipso, id est, coram Antichristo, quibus seduxit eos, qui acceperunt charactere[m] bestia, &
 qui adorauerunt imaginem eius.* Explicata sunt hæc fusè in superioribus. *Et vini missi
 sunt hi duo in stagnum ignis ardentis, & sulphure:* nam vt eodem loco diximus, Anti-
 christus, & eius præcursor viui à terra absorbendi sunt; quemadmodum manife-
 stè colligitur ex his verbis. *Et ceteri, inquit Ioannes, occisi sunt in gladio sedentis super
 equum, qui procedit de ore ipsius.* Hæc est literalis huius capituli explicatio: nunc præ-
 cipuas sententias breuiter percurramus.

VII.
 Praelij scilicet
 exitus.

Quid vox Halleluia significet.

Audui quasi vocem turbarum multarum in cælo dicentium, Halleluia.

SECTIO II.

Quoniam vox hæc non solum hoc capite ponitur, sed etiam creberrima est. **I.**
 In sacris literis, non erit abs re, quæ sit eius germana vis, & significatio, ex-
 plicare. Primum itaque posita reperitur Psalmo 104. & viginti psalmis pro titu-
 lo inscribitur, in quibus omnibus magnifica Dei opera celebrantur, magnā-
 que in eis est exultatio. Quæ est annotatio Cassiodori in psalmum 104. in cuius
 psalmi titulo quidam vnum *Halleluia*, alij duo ponunt. Nimirum D. Hieron.
 hanc regulam dicit esse tenendam, vt vbiunque duo *Halleluia* præscribuntur

I.
 Vbi reperia-
 tur vox Hal-
 lélua.
 Cassiodor.
 Regula ex
 D. Hieron.
 de eadem,

psalmo, vnum sciamus ad finem prioris psalmi, alterum ad eum, qui sequitur, spectare. Porro sciendum vocem *Halleluia*, Hebraicam esse, nec simplicem, sed compositam. Etenim *Hallelu* imperatiuum est Hebraicum, id est, *Laudate*: *ia* vnum ex decem Dei nominibus. Itaque *Halleluia* idem est, atque *Laudate Deum*, à radice *Halal*, quæ propriè significat vocem extollere cum læticia, vt in rebus lætis, & prosperis fieri solet, quemadmodum docet D. Hieron. in epistola ad Marcellam.

Idem. Vnde etiam sumitur pro *insanire*, veluti. 1. Reg. 21. cum dicitur de Dauide, quod coram Rege Achis se stultum simulauerit, ne collaberetur inter manus eorum; Hebraicè, *Insaniebat in manu eorum*, vbi est idem verbum *Halal*. Et Eccles. 2. pro eo, quod nos habemus, *Risum reputauit errorem*, est Hebraicè, *Risui dixi: Insanis, seu insanire facis*. Quæritus ergo D. Hieron. à Marcella de significatione vocis *Halleluia*, ita respondit: *Nuper, cum pariter essemus, quæsisisti, quid ea verba, quæ ex Hebræo in Latinum non habemus expressi, apud suos sonarent, curque sine interpretatione sint posita, ut est illud, Halleluia, Amen, Maranatha. Respondemus breuiter siue Septuaginta interpretet, siue Apostolos id curasse, vt quoniam prima Ecclesia ex Iudeis fuerat congregata, nihil ad credentium scandalum innotarent: sed ita vt à paruo imberberat, traderentur postea verò, quàm in vniuersas gentes Evangelicus dilatatus est sermo, non potuisse semel suscepta mutari. Igitur *Halleluia* exprimitur *Laudate Dominum: Ia* quippe apud Hebræos vnum de decem Dei nominibus est. *Amen* verò *Aquila*, ne quod vos exprimit, quod nos fideliter possumus dicere, *Septuaginta, ye youto* trāstulerunt, id est, *Fiat. Maranatha* verò magis Syrum, quàm Hebraicum est, & interpretatur: *Dominus noster venit: vt sit sensus. Si quis non amat Dominum Iesum Christum, Anathema sit: & illo completo deinceps interpretatur: Dominus noster venit, quod superfluum sit aduersus enim odium pertinacibus velle contendere, quem venisse iam constat. Hactenus Hieronymus.**

II. Hæc de parte illa *Hallelu*, id est, *Laudate*. Quod ad alteram spectat, quæ est, *Ia*, D. Hieron. in epist. ad Marcellam, quæ incipit, *Nonagesimum psalmum legens*, decem Dei nomina commemorat. Primum est *El*, quod Septuag. *Oeōy*, id est, *Deum*: *Aquila* etymologiam eius exprimens *Ισχυρος*, id est, *fortem* interpretatur, vnde nomina *Michael, Gabriel, & Raphael*. Secundum *Elohim*, & *Elohe*, quod & ipsum *Deum* dicitur. Tertium *Sabbaoth*, quod Septuag. *Virutum*: *Aquila* exercituum trāstulerunt. Quartum *Elion*, quod nos *excelsum* dicimus. Quintum *Eser cheie*, quod in Exodo legitur, *Qui est*. Sextum *Adonai*, quem nos *Dominum* generaliter appellamus. Septimum *Ia*, quod in Deo tantum ponitur, & in *Halleluia* extrema syllaba sonat. Octauum *Tetragrammaton*, quod ineffabile putauerunt, & his literis scribitur, *Iod, He, Vau, He*: quod quidam non intelligentes propter elementorum similitudinem, cum in Græcis literis repererint, *Pipi*, legere confueuerunt. Nonum *Saddai*, quod nos *robustum*, & *sufficientem* ad omnia perpetranda accipere possumus. Decimum quanquam D. Hieronymus non ponit distinctum ab aliis, siquidem *Elohim*, & *Elohe* pro duobus enumerat, quæ nos tamen pro vno, & eodem reputauimus, affertur à Galatino libr. Arcan. 2. capit. 15. & est *Agla*, quod infinitam potentiam Dei significat. Cernis iuxta D. Hieronymum nomen *Ia* soli Deo attribui, quam ob causam sæpe in sacris literis simul cum nomine ineffabili ponitur, veluti *Elaiæ* vigesimo sexto. *Ie Ia Iehonab*, pro eo, quod habemus, *In Domino Deo*.